

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a z členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. v právnej veci navrhovateľky: **1. T. A. I.**, nar. X. v G., okres G., Čečensko, Ruská federácia, štátna príslušnosť Ruská federácia, čečenskej národnosti, a navrhovateľky: **2. L. A. I.**, nar. X., štátna príslušnosť Ruská federácia, toho času obe miesto pobytu: Pobytový tábor Opatovská Nová Ves, zastúpené M. Š., Advokátska kancelária Š., s.r.o., Ž., proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – Migračný úrad**, Pivonková 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporcu ČAS: MU-168-16/PO-Ž-2010 zo dňa 9. júla 2010, na odvolanie navrhovateľky 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz/40/2010-40 zo dňa 24. novembra 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz/40/2010-40 zo dňa 24. novembra 2010 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č.k. 5Saz/40/2010-40 zo dňa 24. novembra 2010 potvrdil rozhodnutie ČAS:MU-168-16/PO-Ž-2010 zo dňa 9. júla 2010, ktorým odporca v zmysle ustanovenia § 13 ods. 1 a § 20 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o azyle“) neudelil navrhovateľke a jej maloletej dcére azyl a neposkytol im doplnkovú ochranu v zmysle § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle.

Krajský súd dospel k záveru, že odporca dostatočne zistil skutkový stav veci a vysporiadal sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými navrhovateľkou 1/ počas azylového konania v súlade s § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v platnom znení (ďalej len „Správny poriadok“). Rovnako sa svedomite a zodpovedne v plnom rozsahu zaoberal žiadosťou navrhovateľky 1/, ktorá bola predmetom konania, vybavil ju včas a bez zbytočných priťahov, pričom použil najvhodnejšie prostriedky, ktoré viedli k správne vybaveniu veci v súlade s ustanovením § 3 ods. 3 Správneho poriadku. Skutočnosti uvádzané navrhovateľkou 1/ v priebehu celého azylového konania sa krajskému súdu javia z hľadiska bezprostredného ohrozenia navrhovateľky a jej maloletej dcéry v prípade zotrvania v krajine pôvodu ako neopodstatnené a nasvedčujú iným pohnútkam navrhovateľky 1/ než tým, ktoré sú ako dôvody pre udelenia azylu uvedené v Ženevskom dohovore a zákone o azyle a potvrdzujú záver, že v prípade navrhovateľky a jej maloletej dcéry nie sú splnené podmienky pre udelenie azylu podľa § 8 alebo 10 zákona o azyle.

Krajský súd pri posudzovaní odporcovho rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že odporca správne vyhodnotil výpoveď navrhovateľky 1/ z hľadiska dôvodu jej odchodu z krajiny pôvodu. Samotná existencia navrhovateľkiných obáv z prenasledovania, bez objektivizácie opodstatnenosti týchto obáv, v azylovom konaní nezakladá relevantný dôvod pre udelenie azylu, nakoľko v prípade navrhovateľky 1/ išlo výlučne iba o jej vlastné, vnútorné, ničím nepodložené obavy. K prenasledovaniu navrhovateľky 1/ nikdy nedošlo a navrhovateľka 1/ iba nasledovala svojho manžela v záujme udržania celistvosti rodiny a ako samostatná osoba v krajine pôvodu so svojou dcérou nikdy žiadne problémy nemala.

V súvislosti s námietkami navrhovateľky 1/ vo vzťahu k relevantnosti a právnej záväznosti Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov krajský súd, vychádzajúc z oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky strana 2062 Zbierka zákonov č. 319/1966 Čiastka 111, udáva, že so Ženevským dohovorom o právnom postavení utečencov zo dňa 28. júla 1951 vyslovilo súhlas už Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej federatívnej republiky a prezident ho následne ratifikoval. Pre Českú a Slovenskú federatívnu republiku dohovor následne nadobudol platnosť 24. februára 1992.

K odvolacej námietke navrhovateľky 1/ ohľadom neudelenia azylu z humanitných dôvodov krajský súd uvádza, že udelenie azylu z humanitných dôvodov predstavuje nenárokový inštitút a je teda v medziach správnej úvahy odporcu, aké konkrétne dôvody bude za ne považovať. Výpočet humanitných dôvodov, ako aj ich rozsah, je v plnej kompetencii Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Vlastné rozhodnutie udeliť či neudeliť azyl z humanitných dôvodov podľa § 9 zákona o azyle je vecou voľnej úvahy odporcu a vo vzťahu k výsledku tohto rozhodnutia nie je prieskum súdu možný.

Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrane, krajský súd uviedol, že zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území Slovenskej republiky tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u ktorých by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Podľa názoru krajského súdu v prípade navrhovateľky a jej maloletej dcéry nič nenasvedčuje tomu, že by bola v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavená mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu a nie je dôvod sa teda domnievať, že by bola následne v Ruskej federácii – v Čečensku spolu so svojou dcérou vystavená reálnej hrozbe vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f/ zákona o azyle.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka 1/ odvolanie prostredníctvom právneho zástupcu a žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, zrušil rozhodnutie odporcu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu uvedeného v § 205 ods. 2 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, pretože podľa jej názoru rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci súdom. Navrhovateľka 1/ v plnom rozsahu zopakovala tvrdenia z opravného prostriedku proti rozhodnutiu odporcu.

Poukázala na to, že krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku nešpecifikoval dôvod odchodu navrhovateľky z krajiny pôvodu. Odporca v odôvodnení napadnutého rozhodnutia konštatoval, že navrhovateľka 1/ opustila krajinu z ekonomických dôvodov, pričom poukázal na jej tvrdenie v pohovore. Tieto však účelovo interpretoval neúplne, pretože navrhovateľka 1/ v pohovore uviedla, že opustila krajinu „lebo sa v nej ťažko žilo, myslím tým, že manžel bol v ohrození“. Navrhovateľka 1/ neuviedla, že opustila krajinu z ekonomických dôvodov. Navrhovateľka 1/ nie je ekonomickou žiadateľkou o azyl a ani z jej pohovoru to nevyplýva. Ak sa teda krajský súd stotožnil s takouto účelovou interpretáciou odporcu, nesprávne právne posúdil vec a navyše sa s takouto v podanom opravnom prostriedku namietanou účelovosťou interpretácie tvrdení navrhovateľky 1/ v prvom rade nijakým spôsobom nezaoberal.

Uviedla, že súd sa nezaoberal námietkou spočívajúcou v istom „prejudikovaní“ závažnosti dôvodov žiadostí o udelenie azylu tých cudzincov, ktorí žiadajú o azyl na území Slovenskej republiky, pričom poukázala na to, že odporca vo svojom rozhodnutí uviedol, že to, že navrhovateľky nepožiadali o azyl v „bližšej“ krajine, ktorá pristúpila k Ženevskému dohovoru, vlastne znamená, že ich obavy z prenasledovania neboli natoľko závažné, lebo ak by boli, požiadali by o azyl už v prvej krajine, do ktorej pri svojom úteku z Čechenska vstúpili. Takáto analýza odporcu je vadou, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia. Za takýchto okolností by boli nedôvodné všetky žiadosti o udelenie azylu na území Slovenskej republiky a namieste by tak bola úvaha o odstúpení od Ženevského dohovoru.

Ďalej uviedla, že súd rovnako nesprávne vyhodnotil námietku navrhovateľiek spočívajúcu v aplikácii tzv. „stanoviska Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov“. Stanovisko Ženevského dohovoru neexistuje, existuje iba Ženevský dohovor. Ak by aj existovalo, nebolo by právne záväzné. Súd nesprávne vyhodnotil túto námietku a poukázal na to, že Ženevský dohovor je záväzným dokumentom. Navrhovateľky však v podanom opravnom prostriedku nespochybnili záväznosť dohovoru, ale záväznosť akéhosi „stanoviska Ženevského dohovoru“, ktorého existenciu a záväznosť odporca nijakým spôsobom nepreukázal a napriek tomu z neho pri svojom rozhodovaní vychádzal.

Krajskému súdu vyčítala, že podľa jeho názoru k prenasledovaniu navrhovateľky 1/nikdy nedošlo, a že táto iba nasledovala svojho manžela v záujme udržania celistvosti rodiny a ako samostatná osoba nemala v krajine pôvodu spolu s dcérou žiadne problémy. Súd pri odôvodnení svojho právneho názoru iba odkázal na odôvodnenie rozhodnutia odporcu.

Odporca tento svoj názor nijakým spôsobom neodôvodnil a tým je v tejto časti neodôvodnený i rozsudok krajského súdu.

Podľa jej názoru v azylovom konaní je pri posudzovaní riadneho skúmania skutkového stavu veci dôležité nie tak, aké správy sú vložené do spisového materiálu, resp. ktoré boli vymenované v rámci rozhodnutia, ale tie, ktoré boli reálne použité ako podklad rozhodnutia. Z rozhodnutia odporcu v danej azylovej veci vyplýva, že podkladom pre rozhodnutie odporcu boli predovšetkým informácie získané v rozhovore s H. G., „predsedom asociácie čečenských sociálnych a kultúrnych zväzov“, pričom podľa informácie nachádzajúcej sa na internetovej stránke uvedenej asociácie tento nikdy nebol predsedom asociácie. Tieto informácie teda nemožno považovať za dôveryhodné. Navyše informácie uvedené na internetovej stránke asociácie poukazujú na to, že ide skôr o asociáciu prokadyrovskú a promoskovskú a ich informácie nemožno považovať za objektívne a nezávislé a preto tento zdroj nemôže slúžiť ako podklad pre rozhodnutie.

Vyjadrila názor, že súd neodôvodnil svoj právny názor ohľadom neposkytnutia doplnkovej ochrany. Súd iba odkazuje na odôvodnenie rozhodnutia odporcu.

Podľa jej názoru súd sa nezaoberal všetkými námietkami navrhovateľiek obsiahnutých v opravnom prostriedku, nesprávne právne tým posúdil vec a navrhovateľky ukrátil na ich právach.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky 1/ vyjadril tak, že sa s výrokovou časťou rozsudku krajského súdu ako aj s jeho odôvodnením stotožňuje v plnom rozsahu.

Uviedol, že navrhovateľka 1/ v priebehu azylového konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, ani jej právny zástupca v opravnom prostriedku neuviedli a nepreukázali skutočnosti, ktoré by ho oprávňovali vydať rozhodnutie o udelení azylu, resp. o poskytnutí doplnkovej ochrany.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľiek nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol

zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 14. apríla 2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 zákona o azyle ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 9 zákona o azyle ministerstvo môže udeliť azyl z humanitných dôvodov, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8.

Podľa § 10 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,

- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí.

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1/ zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo

c) rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, mladšieho ako 18 rokov.(ods. 1)

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu aj dieťaťu narodenému na území Slovenskej republiky cudzinke, ktorej sa poskytla doplnková ochrana, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 3).

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i/, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľke a jej maloletej dcére na území SR a o neposkytnutí doplnkovej ochrany, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľky 1/ v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľky 1/ a obsahom správ o krajine pôvodu (Súhrnnej teritoriálnej informácie Rusko – spracovanej Zastupiteľským úradom ČR v Moskve ku dňu 31. marca 2010, informácie zo Správy o Ľudských právach 2009: Rusko zo dňa 11. marca 2010, taktiež informácie Aktuálna situácia v oblasti politickej a bezpečnostnej situácie na Severnom Kaukaze, informácie z ostatných dostupných zdrojov), z ktorých vyhodnotil a stručne popísal súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine

pôvodu so zameraním na dôvody, pre ktoré navrhovateľka 1/ žiadala o udelenie azylu a bezpečnostné riziko prípadného návratu navrhovateľky a jej dcéry do krajiny pôvodu.

Ako vyplynulo z dotazníka žiadateľky o udelenie azylu zo dňa 14. apríla 2010 navrhovateľka 1/ používala priezvisko I. ako jej rodné priezvisko, meno – T. A., národnosť čečenská, štátna príslušnosť Ruská federácia, Čečensko.

Z uvedeného dotazníka žiadateľa o azyl ďalej vyplýva, že cesta navrhovateľky spolu s maloletou dcérou začala z mesta G., Čečensko. Z miesta bydliska spolu s manželom a dcérou vycestovali autobusom do Moskvy, potom hneď pokračovali v ceste vlakom do Užhorodu na Ukrajinu. V Užhorode sa asi jeden týždeň zdržali. Následne sa dostali na územie Slovenskej republiky do Humenného, kde požiadali o azyl.

Taktiež v dotazníku navrhovateľka 1/ uviedla, že nemali konkrétnu cieľovú krajinu, chceli sa dostať do ľubovoľnej krajiny Európskej únie, pretože sa v Čečensku žilo ťažko, myslela tým, že manžel bol v ohrození. Manželovi sa vyhrážali neznámi čečenský muži, žiadali od neho finančné prostriedky, avšak prečo chceli od neho peniaze, to nevedela uviesť. Uviedla, že bola svedkom toho, ako ho na ulici pred domom, kde bývali zastavili čečenský muži, ktorí žiadali od jej manžela a jeho priateľa, ktorý tam bol, finančné prostriedky. Vyhrážali sa, že pokiaľ im peniaze nedajú, tak ich uväznia. Neznámi muži od neho opakovane žiadali peniaze, v opačnom prípade ich všetkých aj s dieťaťom zabijú. Situácia sa niekoľkokrát opakovala. Manžel im však žiadne peniaze nedal, našťastie sa nič nestalo, len sa vyhrážali, že ich zabijú. Manžel sa preto rozhodol opustiť Čečensko, navrhovateľka ho spolu s dieťaťom nasledovala. Ona sama sa na políciu s uvedenou skutočnosťou neobrátila.

Pokiaľ sa jedná o dôvody, pre ktoré navrhovateľka spolu s maloletou dcérou požiadala o azyl na území Slovenskej republiky uviedla, že o azyl na území Slovenskej republiky požiadala preto, lebo v Čečensku sa ťažko žije a chcela by, aby jej dieťa žilo a vyrastalo v normálnom právnom štáte. Uviedla ďalej, že v Čečensku sa žije ťažko v ekonomickom zmysle a že boli s manželom vystavení hrozbám a vyhrážkam zo strany neznámych mužov. Jej ani jej dieťaťu sa nič našťastie nestalo, len sa vyhrážali jej manželovi a prostredníctvom neho aj jej a spoločnému dieťaťu. O presťahovaní sa do inej časti Ruskej federácie neuvažovali. Na Ukrajine neuvažovali požiadať o azyl, chceli sa dostať do západnej Európy, chceli žiť spolu s dcérou v lepších podmienkach. Taktiež uviedla, že v Čečensku sú výbuchy,

Ľudia sa tam strácajú – stávajú sa nezvestnými. Politické dôvody, ktoré uviedla v žiadosti o azyl, nevedela vysvetliť.

Odporca v rozhodnutí, ktorým neudelil navrhovateľke a jej maloletej dcére azyl a neposkytol doplnkovú ochranu, poukázal na to, že z jej výpovede je zrejmé, že v Ruskej federácii nemala opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a zároveň v Ruskej federácii nebola prenasledovaná za uplatňovanie politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine ako je to uvedené v § 8 zákona o azyle. Nevzťahuje sa na ňu ani § 10 zákona o azyle, ktorý vymedzuje podmienky udelenia azylu na účel zlúčenia rodiny. Na udelenie azylu z humanitných dôvodov však nie je právny nárok a pretože v priebehu konania neboli zistené skutočnosti, ktoré by k takémuto záveru viedli, neboli splnené podmienky pre udelenie azylu z humanitných dôvodov podľa § 9 zákona o azyle. Dôvodom jej odchodu bolo rozhodnutie manžela, že všetci opustia Čechensko. Ako uviedla, nasledovala svojho manžela.

Uviedol, že menovaná v priebehu konania o žiadosti o udelenie azylu neuviedla žiadne individuálne dôvody, pre ktoré by bola, resp. mohla byť v krajine pôvodu prenasledovaná. Dôvody svojej žiadosti a problémy v Čechensku, tak ako ich sama opísala, sú dôsledkom dlhoročných konfliktov, ktoré nepriaznivo ovplyvnili vývoj v celej krajine, pričom postihujú všetkých obyvateľov tohto regiónu. Problémy manžela sú posudzované v samostatnom konaní, pričom bolo konštatované, že nie sú dôvodom na udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky. Napriek tomu, že situácia v Čechensku zostáva naďalej napätá, je potrebné uviesť, že všeobecná situácia v krajine pôvodu nie je dostatočným dôvodom na udelenie azylu.

Vyjadrenia menovanej skôr poukazujú na skutočnosť, že nehľadala ochranu na území Slovenskej republiky, ale sa snažila spolu s rodinou usídlieť v takej európskej demokratickej krajine, ktorá by im mohla poskytnúť najvýhodnejšie sociálno-ekonomické podmienky. V prípade, ak by ich dôvodom bolo prenasledovanie a z toho vyplývajúca obava o život, požiadali by o azyl už v prvej krajine, ktorá im môže takúto formu poskytnúť a nie až na území Slovenskej republiky. Na základe výpovede menovanej, ako aj všetkých dostupných informácií je zrejmé, že dôvody, ktoré uviedla, nejavia žiadne známky perzekúcie, nezodpovedajú kritériám ustanovení § 2 písm. d/ zákona o azyle.

Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrane, odvolací súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území Slovenskej republiky tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale bolo by u nich (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať.

K otázke neposkytnutia doplnkovej ochrany podľa odôvodnenia rozhodnutia odporcu z výpovede navrhovateľky 1/ vyplynulo, že nikdy nebolo proti nej vedené trestné konanie, nebola väznená, zatknutá ani zadržaná a nemala žiadne problémy so štátnymi orgánmi Ruskej federácie. Žiadna informácia nenasvedčuje tomu, že navrhovateľke a jej maloletej dcére by v prípade návratu do krajiny pôvodu reálne hrozilo vážne bezprávie. Navyše menovaná sa so svojim manželom nemusí vrátiť do Čechenska, ale môže sa usadiť kdekoľvek na území Ruskej federácie. Podľa názoru správneho orgánu dodržiavanie ľudských práv v Čechensku má stúpajúcu tendenciu a teda v prípade navrhovateľky a jej maloletej dcéry nie je dôvod na poskytnutie doplnkovej ochrany.

Je teda zrejmé, z akých dôkazných prostriedkov odporca pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporca vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u navrhovateľky a jej dcéry existujú dôvody pre udelenie azylu podľa § 8 až § 10 zákona o azyle, resp. dôvody pre udelenie doplnkovej ochrany.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodit', že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d/ zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu.

Primárnym dôvodom neudelenia azylu navrhovateľke a jej dcére bolo nesplnenie relevantných podmienok pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. S takýmto záverom bolo potrebné súhlasiť. Navrhovateľka 1/ sama neuvádzala žiadny z dôvodov, ktoré dodatočne namietal jej právny zástupca.

Podľa odvolacieho súdu záver odporcu o tom, že navrhovateľka ani jej dcéra nenaplnili podmienky pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle je vecne správny a krajský súd nepochybil, keď jeho rozhodnutie potvrdil.

Krajský súd sa zaoberal všetkými námietkami obsiahnutými v opravnom prostriedku a rovnako aj dôvodom, pre ktorý požiadala navrhovateľka 1/ o azyl.

Rovnako za správny považoval odvolací súd záver odporcu, že neboli splnené predpoklady pre udelenie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky, pretože nebol splnený ani jeden zo zákonných predpokladov jej poskytnutia. Odporca správne nepovažoval dôvody uvedené navrhovateľkou 1/ za také, pre ktoré by bola navrhovateľka spolu s dcérou v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavená reálnej hrozbe vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f/ zákona o azyle.

Prvostupňový súd sa podľa názoru odvolacieho súdu vyjadril ku všetkým námietkam obsiahnutým v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu, odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením obsiahnutým v rozsudku prvostupňového súdu a v podrobnostiach naň odkazuje.

Odvolacie námietky navrhovateľky 1/ neboli spôsobilé spochybniť vebnú správnosť napadnutého rozsudku a neboli ani takého charakteru, s ktorými by sa už krajský súd nebol vysporiadal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje so skutkovými ako aj právnymi závermi krajského súdu, ktorý vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil, z čoho vyvodil svoj záver zhodný so záverom odporcu o tom, že navrhovateľka a jej dcéra nepreukázali opodstatnenosť obáv z prenasledovania z dôvodov taxatívne vymedzených v zákone o azyle a nespĺnili podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany.

Rozhodnutie odporcu o neudelení azylu a doplnkovej ochrany bolo potrebné považovať za zákonné, preto odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a § 246c Občianskeho súdneho poriadku tak, že navrhovateľke a jej maloletej dcére, ktoré nemali úspech vo veci, právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odporca zo zákona nemá nárok na ich náhradu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 14. apríla 2011

JUDr. Jana Henčeková, PhD.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Andrea Jánošíková